

Projekt SPACE4US - Model blended-experiential
learning dla wzmocnienia pozycji młodych kobiet

Streszczenie "Opowieści o kruchości":

**jakościowe i porównawcze badanie
społeczne dotyczące ryzyka
wykluczenia, na jakie narażone są
dorastające dziewczęta w Europie**

2024

Brief "Stories of fragilities": jakościowe i porównawcze badanie społeczne dotyczące ryzyka wykluczenia, na jakie narażone są dorastające dziewczęta w Europie

Autorzy

Sandra Mateus, Daniela Santa-Marta, Raquel Lindner, Ângela Rodrigues, Sandra Palma Saleiro & Teresa Seabra

Współtwórcy

Glocal Factory

L'Albero Cooperativa Sociale

Breza

GEInnova - Gestión Estratégica e Innovación SL

Asociación NOESSO

Centrum edukacji i badań Synthesis

Mano Europa

CZ-ART

Luty 2024 r.

Jak cytować tę publikację

Mateus, S., D. Santa-Marta, R. Lindner, Â. Rodrigues, S. P. Saleiro i T. Seabra (2024). *Brief of "Stories of fragilities": jakościowe i porównawcze badanie społeczne dotyczące ryzyka wykluczenia, na jakie narażone są dorastające dziewczęta w Europie*. Lizbona: Iscte - Instituto Universitário de Lisboa.

Zdjęcie na okładce: Raquel Lindner

Niniejszy brief jest wynikiem projektu SPACE4US. Został on opracowany przez Iscte przy wsparciu wszystkich partnerów projektu na potrzeby projektu SPACE4US.

iscte
UNIVERSITY
INSTITUTE
OF LISBON

GLOCAL
FACTORY

noesso

Co-funded by
the European Union

Finansowane przez Unię Europejską. Poglądy i opinie wyrażone są jednak wyłącznie poglądami autora (autorów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Ani Unia Europejska, ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności. Projekt nr 2021-1-IT03-KA220-YOU-000028810

Streszczenie

Niniejszy dokument jest streszczeniem wyników SPACE4US, europejskiego projektu poświęconego wzmocnieniu pozycji młodych kobiet w trudnej sytuacji poprzez mieszany model uczenia się przez doświadczenie. Przedstawia on podsumowanie badania jakościowego mającego na celu rozwikłanie skomplikowanych okoliczności, wartości i doświadczeń kształtujących życie zagrożonych dziewcząt w całej Europie. Jego głównym celem jest zbadanie dynamiki płci, młodzieży i władzy nieodłącznie związanej z codziennymi sytuacjami w szkołach, instytucjach opiekuńczych i społecznościach. Krótki opis skierowany jest do różnych odbiorców, w tym profesjonalistów bezpośrednio zaangażowanych w pracę z dziewczętami i młodzieżą w trudnej sytuacji, organów publicznych, instytucji edukacyjnych, usług socjalnych i organizacji pozarządowych.

W badaniu zastosowano podejście jakościowe mające na celu zbadanie doświadczeń, słabości i zasobów dziewcząt uczestniczących w badaniu w siedmiu krajach europejskich (Cypr, Chorwacja, Włochy, Litwa, Polska, Portugalia i Hiszpania). Działania badawcze miały miejsce w różnych środowiskach, w tym w ośrodkach opieki i ośrodkach edukacyjnych, zapewniając zróżnicowaną perspektywę społeczno-kulturową. Zbieranie danych trwało 21 miesięcy i objęło 112 dziewcząt.

Raport podkreśla trudności dziewcząt w dostępie do podstawowych praw, możliwości i zasobów. Wyzwania te obejmują różne formy dyskryminacji i niekorzystnej sytuacji, takie jak trauma i nadużycia. Narracje dziewcząt pokazują ogólną świadomość nierówności płci i dyskryminacji w społeczeństwie, odzwierciedlając doświadczenia w kontekście publicznym i prywatnym. Epizody dyskryminacji obejmują dyskryminację ze względu na płeć, stygmatyzację związaną ze zdrowiem, osąd oparty na ubóstwie oraz uprzedzenia w rodzinie, szkole i systemie opieki. Rodzina i środowisko edukacyjne pojawiają się zarówno jako źródła wsparcia, jak i potencjalne przeszkody w życiu wrażliwych dziewcząt.

Wnioski podsumowują kluczowe spostrzeżenia dotyczące doświadczeń, potrzeb i zasobów wrażliwych dziewcząt. Zalecenia mają na celu informowanie o przyszłych interwencjach i praktykach, podkreślając znaczenie:

- Edukacja wrażliwa na płeć
- Rozwój zawodowy dla nauczycieli
- Polityki, praktyki i mechanizmy uczestnictwa dziewcząt
- Przeciwdziałanie uprzedzeniom i stereotypom związanym z płcią
- Tworzenie sieci na rzecz zmian
- Usługi wsparcia oparte na traumie
- Tworzenie bezpiecznych przestrzeni i mechanizmów raportowania
- Wsparcie edukacyjne i stabilność
- Budowanie i regulacja relacji rówieśniczych
- Zapewnienie kompetentnego kulturowo wsparcia
- Oferta programów wzmocniających pozycję
- Wspieranie polityki na rzecz zmian systemowych
- Doradztwo i edukacja w zakresie korzystania z mediów społecznościowych

Badanie rzuca światło na wieloaspektowe wyzwania, przed którymi stają dziewczęta w trudnej sytuacji, oraz podkreśla znaczenie tworzenia wspierających środowisk, w których dziewczęta

czują się wysłuchane, docenione, wzmocnione i zdolne do rozwoju pomimo nierównowagi płci i wyzwań interseksjonalnych.

Spis treści

Streszczenie	1
1. Wprowadzenie i kontekst	3
1. Płeć, młódzież i podatność na zagrożenia	4
2. Historie o kruchości i sile	6
Wnioski i zalecenia	15
Zalecenia dotyczące przyszłych interwencji z udziałem dziewcząt	16
Załącznik A. Zbiór historii z życia wziętych	20

Lista rysunków

Rysunek 1. Wspólne doświadczenia i główne wymiary historii życia	6
--	---

1. Wprowadzenie i kontekst

Niniejszy dokument jest skróconą wersją kompleksowego raportu, który jest wynikiem projektu SPACE4US, koncentrującego się na mieszanym modelu uczenia się przez doświadczenie, mającym na celu wzmocnienie pozycji młodych kobiet znajdujących się w trudnej sytuacji.¹ Podsumowuje on najważniejsze aspekty badania poświęconego jakościowemu zbadaniu okoliczności, wartości i doświadczeń związanych z życiem dziewcząt znajdujących się w trudnej sytuacji w kontekście europejskim.

Głównym celem badania jest zbadanie dynamiki płci, młodzieży i władzy przejawiającej się w codziennych zdarzeniach w szkołach, instytucjach i społecznościach. Badanie ma na celu podniesienie świadomości na temat problemów i wyzwań stojących przed dziewczętami zagrożonymi wykluczeniem, dając im "głos" w celu nakreślenia aktualnego obrazu ich sytuacji. Podejście to ma na celu odkrycie istotnych czynników przyczyniających się do podatności na zagrożenia i wykluczenia, przy jednoczesnym zidentyfikowaniu i zbadaniu przypadków dyskryminacji i napiętnowania związanych z ich tożsamością płciową, ekspresją płciową, orientacją seksualną, klasą społeczną, przeszłością, pochodzeniem rasowym lub etnicznym, warunkami zdrowotnymi lub statusem mieszkaniowym. Raport jest przeznaczony dla szerokiego grona odbiorców, począwszy od profesjonalistów bezpośrednio zaangażowanych w pracę z dziewczętami w trudnej sytuacji, po organy publiczne, instytucje edukacyjne, służby socjalne i organizacje pozarządowe. Jest on skierowany do osób, które często mają do czynienia z takimi okolicznościami i szukają głębszego wglądu w krzyżowanie się płci, młodzieży i podatności na zagrożenia, jednocześnie badając innowacyjne podejścia do rozwiązywania tych kwestii.

Krótki opis rozpoczyna się od sekcji, która bada przecięcie młodzieży, płci i podatności na zagrożenia. W drugiej części przedstawiono narracje w formie przykładowych przypadków, prezentujących pięć wybranych paradygmatycznych biografii. Ostatnia sekcja zawiera podsumowanie i zalecenia. Syntetyzuje kluczowe spostrzeżenia dotyczące doświadczeń, potrzeb i zasobów wrażliwych dziewcząt. Ponadto nakreślono kluczowe pomysły na przyszłe interwencje z dziewczętami i przedstawiono praktyczne zalecenia dotyczące rozwoju praktyk edukacyjnych i systemów wsparcia w tej dziedzinie. Załączniki zawierają uzupełniający zestaw innych historii życiowych, przydatnych do zrozumienia słabości i zasobów młodych europejskich dziewcząt. Historie te mogą być wykorzystane do zainspirowania przyszłych szkoleń dla specjalistów w tej dziedzinie, interwencji i projektów.

¹ Mateus, S., D. Santa-Marta, R. Lindner, Â. Rodrigues, S. P. Saleiro i T. Seabra (2024). *"Stories of fragilities": jakościowe i porównawcze badanie społeczne dotyczące ryzyka wykluczenia, na jakie narażone są dorastające dziewczęta w Europie*. Lizbona: Iscte - Instituto Universitário de Lisboa.

1. Płeć, młodzież i podatność na zagrożenia

Projekt SPACE4US jest zakorzeniony w poglądzie, że płeć jest istotnym aspektem zrozumienia wrażliwości społecznej doświadczanej przez dziewczęta stojące w obliczu wielu intersekcyjnych wyzwań i nierówności. W związku z tym podkreśla znaczenie przyjęcia podejścia wrażliwego na płeć podczas opracowywania interwencji dla dziewcząt znajdujących się w trudnej sytuacji i w placówkach opieki. Płeć legitymizuje stereotypy, oczekiwania, wybory i ograniczenia tego, co jest dostępne dla każdej kategorii płci, w ciągłym procesie tworzenia i reprodukcji norm i kategorii płci². Relacje władzy i nierówności między płciami zostały naturalizowane jako produkt biologicznych różnic między kobietami i mężczyznami. Płeć i seks są często używane zamiennie, ale "płeć" odnosi się do biologicznie zdeterminowanej anatomii reprodukcyjnej i kategorii prawnej przypisanej przy urodzeniu, podczas gdy "płeć" odnosi się do społecznie skonstruowanych ról, zachowań, działań, cech, oczekiwań i zdolności przypisanych dziewczętom/kobietom i chłopcom/mężczyznom. Płeć jest produktem długiej zbiorowej pracy socjalizacji biologicznej i biologizacji społecznej, dzięki czemu wygląda na naturalizowaną konstrukcję społeczną.³ Płeć jest zatem zasadą organizacji społecznej, która reprodukuje się na poziomie indywidualnym (poprzez działania jednostek, tożsamości, oczekiwania, przekonania i zachowania), na poziomie interakcji (relacje z innymi) oraz na poziomie makro, poprzez procesy i praktyki instytucji.⁴

Stereotypy płci są głęboko zakorzenione w instytucjach społecznych i postrzeganiu ludzi, ponieważ są wynikiem historycznie przyjętych idei dotyczących każdej płci, które uzasadniają i utrzymują nierówność i relacje władzy między kobietami i mężczyznami. Stereotypy te "mogą ograniczać rozwój naturalnych talentów i zdolności chłopców i dziewcząt, kobiet i mężczyzn, ich doświadczenia edukacyjne i zawodowe, a także ogólne możliwości życiowe".⁵ Osiągnięcie równości płci wymaga zatem zrozumienia stereotypów i ich różnorodnego wpływu na dyspozycje zarówno dziewcząt/kobiet, jak i chłopców/mężczyzn. Wiąże się to z opracowaniem strategii mających na celu zakwestionowanie tych z góry przyjętych wyobrażeń na temat płci zarówno na poziomie makro, jak i mikro.

Pomimo doświadczania podobieństw na każdym etapie życia, kobiety i mężczyźni napotykają różne zestawy wyzwań związanych z płcią na każdym etapie. Młodość jest uznawana za etap strukturalny dla rozwoju dorosłych i przyszłych trajektorii życiowych, podczas którego nastolatki i młodzi ludzie eksperymentują z możliwościami, które postrzegają jako dostępne dla nich, i podczas których dokonywane są ważne wybory życiowe. W związku z tym zwiększenie możliwości dostępnych dla młodych ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji może mieć decydujące znaczenie dla ich przyszłego życia. Młode kobiety częściej nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą (NEET) niż młodzi mężczyźni. Ponadto liczba kobiet będących ofiarami przemocy ze względu na płeć, przemocy domowej i seksualnej w 2020 r. była nadal wysoka w UE. W konkretnym przypadku młodzieży przebywającej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, badania pokazują, że dziewczęta są bardziej niezadowolone z placówek

² West, C. & Zimmerman, D.H. (1987). Doing gender. *Gender and Society*, 1(2), 125-151

³ Bourdieu, P. (2001). *Masculine Domination*. Stanford University Press.

⁴ Risman B.J. w Risman B. J., Froyum, C.M., Scarborough, & W.J. Redaktorzy (2018). Płeć jako struktura społeczna. *Podręcznik socjologii płci*. Wydanie drugie. Springer.

⁵ EIGE - Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (2023). Publikacje i zasoby: Glosariusz i tezaurus.

opiekuńczo-wychowawczych z powodu niskiego priorytetyzowania ich potrzeb⁶ i wykazują wyższy poziom chorób psychicznych lub zaburzeń niż chłopcy przebywający w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i ich rówieśnicy niebędący w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.⁷ Zauważono również, że zachowanie młodych dziewcząt podlega większej kontroli, a typowe zachowania młodych ludzi, które nie odpowiadają oczekiwaniom kobiecości, są łatwo kategoryzowane jako problematyczne. Tak jest w przypadku wybuchów gniewu lub seksualności dziewcząt, które mają tendencję do nadmiernej wizualizacji i problematyzacji. Brak wiedzy na temat płci wśród profesjonalistów zajmujących się opieką nad dziećmi prowadzi do tego, że dziewczęta są postrzegane jako trudniejsze w pracy niż chłopcy, co potencjalnie pogłębia ich marginalizację. Wysiłki mające na celu złagodzenie negatywnych skutków osobistych narracji i opieki domowej na trajektorie życiowe młodych ludzi muszą uwzględniać płeć jako czynnik, który generuje różne warunki i skutki podatności na zagrożenia wśród dziewcząt i chłopców, uznając ich różnorodne doświadczenia, aby były naprawdę skuteczne.

Upodmiotowienie ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia równości płci. Równość płci "oznacza równe prawa dla kobiet i mężczyzn, dziewcząt i chłopców, a także taką samą widoczność, upodmiotowienie, odpowiedzialność i uczestnictwo we wszystkich sferach życia publicznego i prywatnego. Oznacza to również równy dostęp do zasobów i ich dystrybucję między kobietami i mężczyznami".⁸ Upodmiotowienie jest rozumiane jako zdolność kobiety do pełnej kontroli nad swoimi wyborami życiowymi, co można osiągnąć jedynie poprzez strukturalne zapewnienie równego dostępu do praw, zasobów, zdolności i możliwości. Wzmocnienie pozycji dziewcząt/kobiet oznacza kwestionowanie, przeformułowanie i ponowne przemyślenie z perspektywy przecięcia płci, praktyk społecznych, w których wszyscy mamy swój udział. Uprzedzenia ze względu na płeć wśród nauczycieli, pracowników socjalnych, psychologów, operatorów i wolontariuszy stanowią barierę w osiągnięciu równości płci. Bez odpowiedniego szkolenia i świadomości przekonań i zachowań związanych z płcią, profesjonalści pracujący z młodymi ludźmi mogą nadal stosować metody, które nie uwzględniają specyficznych potrzeb dziewcząt i czerpać z materiałów i praktyk niewrażliwych na płeć, wzmacniając w ten sposób stereotypy dotyczące płci.

Badania pokazują również, że programy resocjalizacyjne są ślepe na płeć i zakorzenione w męskich doświadczeniach i potrzebach, nie biorąc pod uwagę specyfiki kobiet i młodych dziewcząt, zalecając holistyczne podejścia, które "odzwierciedlają złożoność doświadczeń dziewcząt i młodych kobiet oraz odnoszą się do wielu czynników związanych z zachowaniami przestępczymi".⁹ W skrócie, istnieją trzy przewodnie zasady pracy z dziewczętami i młodymi kobietami: i) Uwzględnienie rzeczywistości i różnorodności doświadczeń dziewcząt; ii) Zwrócenie uwagi na mocne strony dziewcząt - podejście oparte na mocnych stronach, a nie na deficytach, zapewni dziewczętom pozytywne modele restrukturyzacji ich życia i

⁶ O'Neill, T. (2008). Płeć ma znaczenie w stacjonarnej opiece nad dziećmi. Em Kendrick, A. (red.), Residential Child Care: Prospects and Challenges. Jessica Kingsley Publishers.

⁷ Rodrigues, S., Leal, M., Martins, A., Ribeiro, R., Azevedo, S., Campos, J., Barbosa-Ducharne, M., Del Valle, J.F. & Dias, P. (2016). Acolhimento Residencial em Portugal. Atas do 3º Congresso Nacional da Ordem dos Psicólogos Portugueses. <https://repositorio-aberto.up.pt/bitstream/10216/111970/2/265923.pdf>.

⁸ Rada Europy (2018). Strategia Rady Europy na rzecz równouprawnienia płci na lata 2018-2023. <https://rm.coe.int/ge-strategy-2018-2023/1680791246>

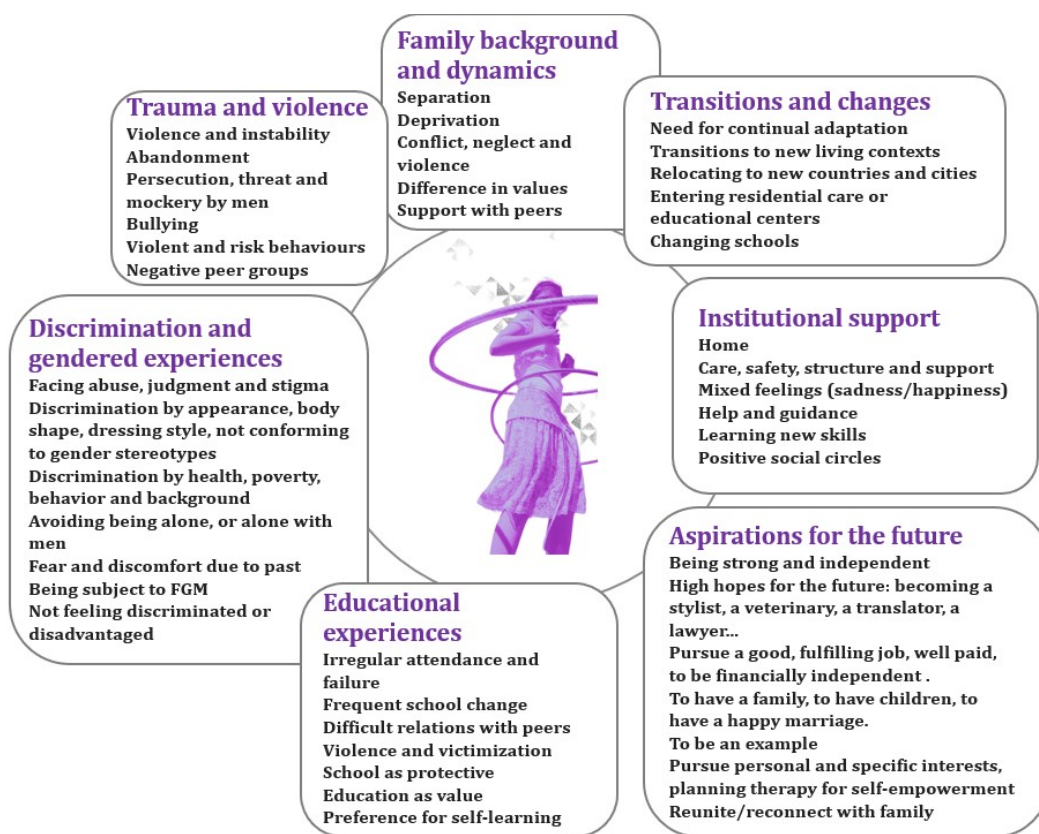
⁹ CYCJ - Centre for Youth and Criminal Justice (2021), "Vulnerable Girls and Young Women", A Guide to Youth Justice in Scotland: policy, practice and legislation, www.cycj.org.uk.

rozwiązywania konfliktów; iii) Rozmowa i słuchanie dziewcząt - relacje są kluczem do skutecznej praktyki, a spostrzeżenia dziewcząt powinny być uwzględniane we wszystkich działaniach z nimi.¹⁰

2. Historie o kruchości i sile

W ramach badania zebrano narracje w formie historii z życia 15 dziewcząt ze wszystkich krajów europejskich uczestniczących w projekcie. Historie te ilustrują typowe przykłady, które podkreślają wyzwania utrudniające dziewczętom uzyskanie podstawowych praw, możliwości i zasobów niezbędnych do integracji społecznej. Pięć z tych historii życia zostało przedstawionych w tej sekcji, a pozostałe 10 znajduje się w Załączniku A.

Spośród dziewcząt, których historie życia zostały przedstawione w kolekcji, 11 mieszka w placówkach instytucjonalnych: siedem w domach opieki, dwie w ośrodkach edukacyjnych i dwie w ośrodkach dla osób ubiegających się o azyl. Pozostałe cztery mieszkają ze swoimi rodzinami. Ich wiek waha się od 12 do 26 lat, a siedem z nich ma pochodzenie migracyjne.

Rysunek 1 . Wspólne doświadczenia i główne wymiary historii życia

¹⁰ CYCJ (2021: 16-17).

Analiza historii życia ujawnia kilka wspólnych doświadczeń i głównych wymiarów związanych z ich słabościami i mocnymi stronami jako młodych dziewcząt (rysunek 1). Jest to złożone i delikatne ćwiczenie, które wymaga starannej i pełnej szacunku analizy. Pomimo zróżnicowanego pochodzenia, mają one wspólne słabe strony, w tym trudną dynamikę rodzinną, przeszkody edukacyjne, doświadczenia traumatyczne i nadużycia. Ponadto wykazują mocne strony, takie jak znaczna zdolność adaptacji, refleksyjne podejście do wyzwań, pragnienie niezależności i ambitne aspiracje na przyszłość.

Opisują siebie w złożony i czasami paradoksalny sposób, z takimi cechami jak lojalność, pokojowość, duma, prawdomówność. Istnieje jednak również wymiar buntu i upor. Ustanowienie granic i limitów, wraz z uznaniem złożonych charakterów, dodatkowo zwiększa wielowymiarowość ich tożsamości.

Uczestniczące w badaniu dziewczęta wykazywały wspólne cechy koncentrujące się na przejściach, obejmujących zmiany i potrzebę ciągłej adaptacji do nowych i wymagających środowisk. Wiele z nich stanęło w obliczu poważnego wstrząsu związanego z przeprowadzką do nowych szkół, co oznaczało zmianę środowiska edukacyjnego. Co więcej, znaczna liczba przeszła przejście do zupełnie nowych kontekstów życiowych, z niektórymi przenoszącymi się do różnych krajów, innymi do nowych miast, a niektórymi do ośrodków opieki lub ośrodków edukacyjnych. Zmiany te uwypukliły złożony charakter ich doświadczeń, obejmujących znaczące transformacje w środowiskach kulturowych i życiowych.

Kilka dziewcząt wykazało zmiany w swoich perspektywach, obejmujące zmiany w ich poglądach na istotne aspekty ich przeszłego, obecnego i przyszłego życia. Zmiany te przypisywano różnym czynnikom, w tym ścieżkom migracji, wpływowi emocjonalnego i znaczącego wsparcia otrzymywanego w ośrodkach mieszkalnych i edukacyjnych, a także procesowi dorastania. Zmiany perspektywy obejmowały takie obszary, jak relacje z rodziną oraz rozważania na temat roli pracowników opieki i warunków życia w placówce opiekuńczej.

Zasadnicze i kluczowe tematy, służące jako elementy organizujące osobiste biografie i trajektorie życiowe - takie jak rodzina, edukacja, wsparcie instytucjonalne, trauma i przemoc, dyskryminacja i doświadczenia związane z płcią, aspiracje na przyszłość i warunki wzmocnienia pozycji - zostaną teraz zbadane bardziej szczegółowo.

Tło i dynamika rodziny

Historie z życia wzięte naświetlają wyzwania, przed jakimi stają dziewczęta w obliczu deportacji, separacji i deprivacji od swoich rodzin. Rodzina pojawia się jako kluczowe źródło wsparcia, jednocześnie stanowiąc potencjalne przeszkody. Są to najczęstsze aspekty występujące w tych historiach:

- Usunięcie z rodziny

- Rozłąka z rodziną
- Deprywacja
- Konflikt, zaniedbanie i przemoc
- Brak możliwości
- Różne wartości i normy wśród członków rodziny
- Rodzina jako wsparcie przed wyzwaniem w relacjach z rówieśnikami

Historia życia Ba jest ilustracją tych wyzwań.

Historia życia 1. Ba - Bycie chłopcem byłoby takie samo

Ba ma 14 lat. Urodziła się w stolicy kraju położonego w południowo-zachodniej części Europy, podobnie jak jej matka i ojciec. Obecnie uczęszcza do 8 klasy, uważając się za pilną i punktualną uczennicę. Nie zaliczyła jednego roku, w 3 klasie, z powodu swojej babci.

Jako dziecko, wraz z braćmi, mieszkała najpierw z rodzicami, a następnie z dziadkami, po tym, jak uznano, że ci pierwsi nie mają odpowiednich warunków, aby się nią opiekować. Z dziadkami mieszkała w domu, który uważała za dobry: "To był blok mieszkalny, dom był dobry, ale był pełen robaków. Karaluchy, szczury i tak dalej". Ba nie ma dobrych wspomnień z czasu, gdy mieszkała w domu dziadków, gdzie doświadczyła przemocy ze strony babci i wujków. Pamięta powrót do domu rodziców w asyście policji po wezwaniu pomocy z powodu agresji ze strony babci. W "ostatnią noc", którą spędziła w domu dziadków, pamięta, że została kilkakrotnie zaatakowana: "babcia złamała mi kij od miotły na moich plecach".

Dla Ba powrót do domu rodziców w dzielnicy socjalnej był momentem powrotu do normalności; to znaczy do życia "z radością, bez dyskusji", w którym "smutek zniknął". Pamięta jednak inne epizody smutku, które nastąpiły po tym momencie, takie jak kiedy jej brat został zabrany od rodziny do placówki opiekuńczej lub kiedy jej matka została zabrana do schroniska dla ofiar przemocy domowej w innej części kraju.

Ba przybyła do ośrodka opieki, w którym obecnie mieszka, gdy miała około 12 lat. Mieszkając z rodzicami, "w domu zaczął się robić bałagan, każdego dnia, każdej nocy", a sąd zdecydował o ostatecznym usunięciu Ba i jej braci z rodziny. W tym momencie "przygnębienie powoli wracało".

Ba przyznaje jednak, że jej integracja z ośrodkiem opieki przyniosła jej nie tylko smutek, ale także "wiele radości". Podczas gdy jest "smutek" z powodu braku rodziców, jest też "radość" z "poznawania nowych ludzi, wyładowywania złości, kiedy tego potrzebowałam i posiadania większej pomocy". Przez pomoc rozumie opiekę i troskę - "kiedy tego potrzebowałam, kiedy byłam w domu dziadków, dziadkowie nie dbali o mnie".

Ba nie dostrzega, że bycie dziewczyną dało jej jakiegokolwiek zalety lub wady w życiu. Uważa, że jej historia "byłaby taka sama" - wspomina na przykład, że jej brat "jest chłopcem" i nie przeszkodziło mu to być celem przemocy takiej jak jej. Uznaje jednak, że dla dziewczyny doświadczającej sytuacji podobnej do jej, konieczne jest naleganie, walka o studia i marzenia oraz dużo uczucia i miłości.

W przyszłości Ba chce "mieć dzieci", "być nauczycielką w przedszkolu" oraz "mieć dobrą pracę i dobrze zarabiać". Aby to osiągnąć, wie, że musi kontynuować naukę i "nie poddawać się". Niepoddawanie się oznacza dla Ba większą koncentrację i dbanie o siebie.

Źródło: Ba (14), Projekt SPACE4US

Doświadczenia edukacyjne

W kontekście edukacji dziewczęta wykazują wzorce nieregularnego uczęszczania do szkoły, powolnych postępów w nauce i częstych zmian szkoły, co odzwierciedla zakłócenia w ich życiu. Wyzwania związane z tworzeniem znaczących relacji rówieśniczych idą w parze z tymi kwestiami. Szkoła zajmuje paradoksalną pozycję, zarówno chroniąc, jak i promując doświadczenia przemocy i wiktymizacji. Pomimo silnego ukierunkowania na naukę, niektóre dziewczęta postrzegają szkołę jako nieciekawą, co prowadzi je do preferowania samodzielnego uczenia się. Niemniej jednak istnieje głębokie przekonanie, że edukacja jest czynnikiem ochronnym, kluczowym dla budowania statusu społecznego i zapewnienia stabilnej przyszłości. Te wzorce są najczęściej spotykane w historiach życia:

- Nieregularna frekwencja
- Spadek liczby lat szkolnych
- Częsta zmiana szkoły
- Trudności w nawiązywaniu znaczących relacji z rówieśnikami
- Epizody przemocy i wiktymizacji
- Szkoła uznana za instytucję ochronną i pierwszą instytucję uznającą ryzyko
- Postrzeganie szkoły jako nieinteresującej lub niemotywuującej
- Preferowanie samodzielnego uczenia się
- Silne ukierunkowanie akademickie
- Wiara w edukację jako ochronę, jako ważną dla budowania statusu i stabilnej przyszłości lub dla realizacji marzeń.
- Kontynuacja studiów jako wspólna aspiracja
- Autoprezentacja jako punktualni i regularni studenci

Historia życia Wi służy jako portret niektórych z tych wzorców.

Historia życia 2. Wi - Czuję się komfortowo we własnym towarzystwie

Wi jest obecnie uczennicą szkoły średniej. Ma 15 lat. Mieszka w małym miasteczku wraz z rodzeństwem i rodzicami. Przeprowadzili się na tam, gdy była małym dzieckiem. Do szkoły dojeżdża sama, autobusem. Nie czuje się bardzo związana z miejscem, w którym mieszka, chociaż woli je od zatłoczonego miasta. Jej przyjaciele i znajomi mieszkają w mieście. Oboje rodzice Wi pracują i są aktywni zawodowo. Nie mają dla niej zbyt wiele czasu. Obecnie ważnymi osobami w rodzinie jest jej rodzeństwo. Od pewnego czasu jednak jej kontakt z rodzicami jest lepszy, ma to związek z pewnymi trudnymi wydarzeniami w jej życiu.

Wi jest bardzo skryta, niechętnie dzieli się swoimi doświadczeniami i opiniami nawet z przyjaciółmi. Jednak, jak mówią jej koleżanki, ma w sobie coś, co sprawia, że ludzie do niej lgną. Lubią ją. Nawet jeśli, jak sama mówi, nie lubi ludzi. Kiedy wychodzi z domu, lubi spędzać czas z przyjaciółmi, chodzić do kina, do sklepów, do parku. Niekoniecznie do szkoły. Większość nauczycieli w szkole to nie są ludzie, których szanuje. Jednak dobrze radzi sobie z nauką. Uczy się tylko tego, na co ma ochotę. Ma swoje ulubione przedmioty. Jest w nich bardzo dobra. Często opuszcza lekcje. Zdarzały się miesiące, kiedy była w szkole tylko sporadycznie, aby zdać testy. Uważa, że chodzenie do szkoły to strata czasu, a spotkania z rówieśnikami są dla niej stresujące. Woli przebywać sama.

Mówi, że najlepiej czuje się we własnym towarzystwie. Kiedy jest sama w domu, uczy się i rysuje. Mówi, że chciała grać na pianinie, gdy była mała. Ale instrument nie był łatwy. A nauczyciele byli surowi. Więc jej się nie udało. Teraz rysowanie jest czymś, co bardzo ceni.

Wi niewiele mówi o sobie. Uważa, że jest introwertyczką. Ceni sobie szczerość. Wi doświadczyła w swoim życiu traumy. W dzieciństwie była dwukrotnie skrzywdzona. Za pierwszym razem powiedziała o tym rodzicom, ale oni jej nie uwierzyli. Za drugim razem już się nie podzieliła. Od tego czasu Wi boryka się z trudnościami i ma negatywne nastawienie do swojego ciała. "Nie mogę na siebie patrzeć" - mówi. Później rodzice przyjęli sytuację do wiadomości i otoczyli córkę troską. Wi odbudowała więź i zaufanie z rodzicami. Dziś Wi mówi, że ma z nimi dobre relacje. Z drugiej strony, przez cały ten czas, aż do teraz, odmawiała wizyty u specjalisty, który mógłby pomóc jej poradzić sobie z traumą. Wi nie chce rozmawiać o zaleceniach dotyczących wzmocnienia pozycji dziewcząt lub młodych kobiet. Być może jednak ma nadzieję na wzmocnienie swojej pozycji. Rozpoczęła terapię. Obecnie jest przekonana, że jej potrzebuje. Nie planuje swojej przyszłości ze szczegółami.

Prawdopodobnie pójdzie na uniwersytet.

Źródło: Wi (15), Projekt SPACE4US

Wsparcie instytucjonalne

Spośród zebranych historii życiowych dziewcząt 11 przypadków dotyczyło pobytu w placówkach instytucjonalnych. Dziewczęta te podkreślały pozytywne doświadczenia w ramach wsparcia instytucjonalnego, podkreślając znaczenie pobytu w ośrodkach opieki, korzystania z profesjonalnego poradnictwa, zdobywania nowych umiejętności. Doświadczają mieszanych emocji podczas przejścia, smutku połączonego z docenianiem opieki, bezpieczeństwa, struktury i wsparcia oraz docenianiem bardziej pozytywnych kręgów społecznych zapewnianych przez nowe instytucjonalne konteksty życia. Opieka ze strony wychowawców, nauczycieli i wsparcie społeczne są ogólnie uważane za pozytywną stronę ich życia. W związku ze wsparciem instytucjonalnym warto zwrócić uwagę na następujące cechy i wzorce:

- Mieszane uczucia (smutek i szczęście) po przeniesieniu do domu opieki
- Korzystanie z pomocy i wskazówek profesjonalistów
- Nauka nowych umiejętności
- Docenianie otrzymywanej opieki, bezpieczeństwa, struktury i wsparcia (oraz pewnej surowości).
- Zrozumienie, że nowe kręgi społeczne mogą być pozytywne

Historia życia Ma służy jako ilustracja tych doświadczeń.

Historia życia 3. Ma - Dziewczyny potrzebują wsparcia, a nie osądzenia

W wieku 14 i pół roku Ma mieszka w ośrodku opieki w małym mieście położonym na styku Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej. "To była trudna podróż, ale odnajduję swoją drogę" - mówi z nadzieją. Ma pochodzi z miasta portowego w innym miejscu tego samego kraju. Jej wczesne nastoletnie lata były naznaczone konfliktem w domu. "Nie zgadzałam się z moimi rodzicami. W domu zawsze była burza" - wspomina. Ma związała się z

grupą, która poprowadziła ją w złym kierunku. "Myślałam, że są fajni, ale mieli zły wpływ", zastanawia się nad swoimi przeszłymi związkami.

W domu opieki znalazła strukturę i wsparcie. Ma przyznaje, że jej obecne środowisko życia ma pozytywny wpływ - "Jest tu surowo, ale tak jest najlepiej. Czuję się bezpieczniej". Doświadczenie Ma w systemie opieki było transformujące. "Na początku byłam zła, ale teraz widzę, dlaczego tu jestem". Dziś Ma jest introspektywna i bardziej świadoma siebie. "Nauczyłam się cenić uczciwość i ciężką pracę" - stwierdza. Jej aspiracje koncentrują się wokół pasji do gotowania i fotografii. "Chcę połączyć te pasje w karierę" - mówi, marząc o przyszłości, w której będzie mogła się rozwijać.

Omawiając swoje doświadczenia związane z płcią, Ma zauważa: "Bycie dziewczyną w mojej sytuacji było trudne. Ludzie oceniali mnie bardziej surowo". Spotkała się z napiętnowaniem ze względu na swoje wcześniejsze zachowanie. "Zostałam nazwana "kłopotem", co utrudniło sprawę" - mówi o dyskryminacji, z którą się spotkała. Jej zaleceniem dotyczącym wzmacniania pozycji dziewcząt jest zrozumienie i cierpliwość. "Dziewczyny potrzebują wsparcia, a nie osądzania. Musimy czuć się wysłuchane", podkreśla Ma.

Patrząc w przyszłość, Ma koncentruje się na ukończeniu szkoły średniej. "Mam plany i nie zamierzam z nich zrezygnować" - zapewnia z przekonaniem, patrząc w przyszłość.

Źródło: Ma (14), Projekt SPACE4US

Trauma i przemoc

Historie życia ujawniają narażenie na różne formy przemocy, zarówno w rodzinie, jak i w społeczeństwie, w tym doświadczenia przemocy i niestabilności w rodzinie, porzucenia przez rodzinę, prześladowania, gróźb i wyśmiewania, zastraszania, angażowania się w agresywne i ryzykowne zachowania oraz angażowania się w negatywne grupy rówieśnicze. W związku z traumą i przemocą warto podkreślić następujące cechy i doświadczenia:

- Przemoc i niestabilność w rodzinie
- Porzucenie przez rodzinę
- Przemoc fizyczna i seksualna
- Prześladowania, groźby i kpiny ze strony mężczyzn z powodu bycia kobietą
- Doświadczenie nękania
- Zaangażowanie w zachowania agresywne i ryzykowne
- Zaangażowanie w negatywne grupy rówieśnicze

Narracja życia EH służy jako ilustracja konkretnych wzorców wspomnianych wcześniej.

Historia życia 4. EH - Historia, którą opowiem mojej córce

EH mieszka w ośrodku recepcyjnym dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową. Wciąż czuje się zszokowana swoją obecną sytuacją, często jest jej smutno, wszystko jest inne - język, kultura. Teraz bardziej się do tego przyzwyczaja, jest lepiej niż na początku. W obozie czuje się dobrze, bezpiecznie i komfortowo. "Ale jeśli chodzi o mnie, w głębi serca chcę zobaczyć moją rodzinę w domu". W domu ukończyła pierwszą klasę liceum, ale obecnie nie uczęszcza do szkoły. Powiedziano jej, że liceum nie ma wolnych miejsc dla kolejnych uczniów, więc ma nadzieję kontynuować naukę w przyszłym roku. Ma 16 lat i pochodzi z kraju Azji Zachodniej. Obecnie

przebywa w kraju europejskim ze swoją rodziną (rodzicami, siostrami i kuzynką). Jej kraj pochodzenia był dla niej dobrym i szczęśliwym miejscem. Miała przyjaciół, kota i bliską rodzinę. Jednak jest to również powód, dla którego musieli uciekać z kraju. W pewnym sensie czuje się osobiście odpowiedzialna za wykorzenie swojej rodziny, mimo że nie była to jej wina. Powodem, dla którego musieli uciekać, było to, że "ktoś mnie śledził, pewnego dnia po szkole. Szłam do domu, a on próbował wepchnąć mnie do swojego samochodu - ale krzyczałam i robiłam hałas, więc ludzie się zebraли, a on mnie puścił. Był członkiem rodziny. Często się upija, jest dużo starszy ode mnie. Od kiedy się urodziłam, pragnął mnie. Kiedy byłam małym dzieckiem, przyjechał w odwiedziny ze swoją rodziną, a oni powiedzieli mojemu tacie, że chcą mnie, ponieważ jestem piękna i że kiedy będę starsza, będą mnie mieli (...). Więc kiedy podrosłam, ciągle prosił tatę, żeby się ze mną ożenił. Ale mój tata mnie bronił, mówił mu, że jestem jeszcze młoda i że chcą, żebym skończyła szkołę itp. Kiedy zdał sobie sprawę, że tata nie pozwoli na ślub, próbował mnie porwać. Moi rodzice zdali sobie sprawę, że nigdy nie przestanie próbować, więc zdecydowali, że musimy wyjechać". Wraz z rodzicami, siostrami i kuzynem opuścili swój dom i udali się do sąsiedniego kraju. Od rodziny i przyjaciół dowiedzieli się jednak, że sprawca w jakiś sposób dowiedział się, gdzie się znajdują i ze strachu zdecydowali, że powinni wyjechać dalej.

Mówi, że "w ośrodku dla uchodźców jest wielu mężczyzn, ale nigdy nic mi nie zrobili. Po prostu czuję się niekomfortowo i boję się tylko dlatego, że są mężczyznami". Mówiąc o sobie, podkreśla, że "często czuję się smutna i chcę być sama. Pomagają mi spacerować z mamą poza obozem. Chodzę z mamą; boję się iść sama. Czuję się wtedy bardziej komfortowo niż w obozie. W tej chwili to, co sprawia, że czuję się dobrze ze sobą, to pielęgnacja skóry - mam różne rodzaje produktów i lubię dbać o swoją skórę. Kiedy wychodzę z obozu, zawsze jest to, co chcę kupić. Ale nie lubię makijażu". Uważa, że ważne jest, aby wierzyć w siebie - "moja mama zachęca mnie do bycia silną i niezależną. Wiele dla mnie poświęciła. Moja mama i ja jesteśmy jak jedna osoba. Jest moim wzorem do naśladowania. Moja babcia jest również taka sama, moja mama i ona również miały silny związek. Pewnego dnia chcę móc opowiedzieć swoją historię mojej własnej córce". EH uważa, że kobiety powinny być dla siebie wzorem - "Trudno jest stać się silną kobietą bez strachu i bez bycia pod wpływem". Z jej perspektywy matka jest ich źródłem wzmocnienia, odgrywając kluczową rolę, pomagając w jej sile i służąc jako pozytywny wzór do naśladowania. Uznaje znaczenie edukacji i przewiduje angażowanie się w różne zajęcia w miarę dojrzewania, potencjalnie w tym karierę szefa kuchni. Woli być zajęta, unikając nadmiaru wolnego czasu, aby zapobiec rozpamiętywaniu przeszłości.

Wyraża pragnienie, by nie uczęszczać do szkoły w kraju europejskim, w którym obecnie mieszka; zamiast tego planuje wyjechać do innego kraju europejskiego, aby ukończyć szkołę średnią. Jej aspiracją jest uczęszczenie na uniwersytet z zamiarem zostania tłumaczem. Obecnie świadczy usługi tłumaczeniowe dobrowolnie, ale jej celem jest przekształcenie tego w zawód, potencjalnie pracując dla firmy lub organizacji. Biegła włada już trzema językami.

EH radzi innym dziewczynom, mówiąc: "Nie wstydź się. Nie bądź nieśmiała. Powinnaś dostać nawet małą pracę lub coś, z czego możesz być dumna. Na początku może być trudno. Powinnaś jednak wierzyć w siebie, a pomocne może być także posiadanie kogoś, kto będzie cię zachęcał, ale poza tym musisz działać sama".

Źródło: EH (16), Projekt SPACE4US

Dyskryminacja i doświadczenia związane z płcią

W swoich historiach dziewczęta opowiadały o różnych epizodach dyskryminacji. Epizody te obejmowały dyskryminację związaną z płcią, taką jak znęcanie się, osądzanie i piętnowanie związane z byciem kobietą lub "niewłaściwym" rodzajem kobiety. Ponadto doświadczenia te obejmowały dyskryminację ze względu na kwestie zdrowotne, ubóstwo, zachowanie, pochodzenie i przebywanie w systemie opieki. Doświadczenia związane z płcią obejmują poczucie samotności, wstydu i strachu, jak opisano poniżej. Tylko niewielka liczba młodszych dziewcząt nie postrzega siebie jako dyskryminowanych ze względu na płeć, co wskazuje, że doświadczenia związane z dyskryminacją ze względu na płeć zmieniają się wraz z dojrzewaniem dziewcząt. Oto niektóre z wzorców występujących w historiach życiowych:

- Stawianie czoła znęcaniu się, surowemu osądowi i piętnowaniu za bycie kobietą
- Bycie dyskryminowanym ze względu na wygląd, sylwetkę, styl ubierania się, niezgodność ze stereotypami dotyczącymi płci.
- Bycie dyskryminowanym z powodu problemów zdrowotnych, ubóstwa, zachowania i pochodzenia, z powodu przebywania w systemie opieki.
- Unikanie samotności lub przebywania sam na sam z mężczyznami
- Strach i dyskomfort spowodowany przeszłością
- Poddawanie się okaleczaniu żeńskich narządów płciowych
- Brak poczucia dyskryminacji lub bycia pokrzywdzonym z powodu bycia kobietą (młodsze dziewczęta)

Historia życia Ari może pomóc nam zrozumieć doświadczenia związane z płcią.

Historia życia nr 5. Ari - Kobiety również mogą być silne i niezależne

Ari ma 16 lat i pochodzi z kraju w Afryce Zachodniej. Mieszka w mieszkaniu w kraju europejskim z matką i młodszym bratem. Uczęszcza do szkoły średniej. Przez cały okres szkolny dokuczano jej z powodu jej "kształtu ciała" i sposobu ubierania się - "Niektórzy koledzy z klasy myśleli, że jestem lesbijką, ponieważ ubieram się jak chłopak, ubieram się w stylu hip-hop, który jest gatunkiem tańca, który uprawiam od kilku lat. Kilka lat temu byłam tym zdenerwowana, ale teraz już mnie to nie obchodzi. Czuję się pewna siebie i tego, kim jestem, nawet jeśli to nie w porządku, że są ludzie, którzy oceniają cię na podstawie twojego wyglądu".

Nigdy nie była w związku, nawet jeśli byli "faceci", którzy jej się podobali, ale "nigdy nic nie było".

W przyszłości chciałaby być niezależna finansowo, mieszkać sama i mieć dobrą pracę, która pozwoli jej "dużo zarabiać".

Ari uważa się za ambitną - "Mam dużo szacunku dla mojej rodziny, zwłaszcza dla mojej matki, ale chciałabym zrobić coś więcej, stać się kimś". Chciałaby zostać prawnikiem, aby pokazać, że "kobiety również mogą być silne i niezależne".

Źródło: Ari (16), Projekt SPACE4US

Aspiracje na przyszłość

Historie życiowe dziewcząt odzwierciedlają różnorodne aspiracje na przyszłość, obejmujące tematy siły i oporu, pragnienie niezależności, w tym życie w pojedynkę, założenie rodziny oraz duże nadzieje i marzenia na przyszłość, jak wymieniono poniżej.

- Bycie silnym, stawanie się niezależnym, życie w pojedynkę
- Dążenie do satysfakcjonującej pracy, dobre zarobki, niezależność finansowa
- Duże nadzieje i marzenia na przyszłość: mieć dobrą pracę, zostać weterynarzem (deklarowane przez trzy dziewczyny), stylistą, "lekarzem psychologiem", pracować w wydawnictwie, tłumaczem, prawnikiem, nauczycielem przedszkolnym, marketingowcem, połączyć pasje do gotowania i fotografii w karierę, studiować nauki ścisłe lub pomóc systemowi opieki zdrowotnej w kraju ojczystym.
- Realizowanie osobistych i konkretnych zainteresowań, planowanie terapii w celu usamodzielnienia się lub ponownego połączenia się z rodziną.
- Mieć rodzinę, mieć dzieci, mieć "szczęśliwe małżeństwo"
- Jako przykład.

Wzmocnienie pozycji i doradztwo

Na zakończenie swoich historii życiowych niektóre z dziewcząt udzieliły porad dotyczących wzmocnienia pozycji innych dziewcząt, takich jak one. Dziewczęta radziły o więcej zrozumienia i systemów wsparcia, podkreślając edukację w celu wzmocnienia pozycji, potrzebę determinacji w dążeniu do studiów i marzeń, opowiadając się za zrozumieniem, cierpliwością i wsparciem, promując prezentowanie talentów, zachęcając do wytrwałości, skupienia i dbania o siebie, dzieląc się prawdziwymi historiami sukcesu oraz opowiadając się za siłą i niezależnością.

- Bądź silny i niezależny, nie wstydź się i walcz o studia i marzenia.
- Nie poddawać się, pozostać skupionym i dbać o siebie.
- Więcej zrozumienia, cierpliwości i systemów wsparcia dla dziewcząt, poza dyscypliną.
- Znaczenie uczucia i miłości
- Skupienie się na edukacji jako sposobie wzmocnienia pozycji dziewcząt
- Nie boi się prezentować talentów i pasji.
- Spotykanie się z ludźmi, którzy cenią i szanują dziewczyny i nie akceptują braku szacunku.
- Dzielenie się prawdziwymi historiami sukcesu w celu wzmocnienia pozycji i wysłuchanie historii sukcesu kobiet o podobnym pochodzeniu.
- Koncentracja na indywidualnym rozwoju i dążenie do celu, wiara w swoje możliwości.

Zbiór historii życiowych zapewnia cenny wgląd w zniuansowane i dynamiczne doświadczenia dziewcząt.

Wnioski i zalecenia

Badanie oferuje kompleksowe zrozumienie życia dziewcząt z różnych krajów europejskich, ujawniając żywe narracje, które przedstawiają wyzwania utrudniające im dostęp do podstawowych praw, możliwości i zasobów kluczowych dla integracji społecznej. Narracje te wyjaśniają złożone, a czasem paradoksalne doświadczenia i cechy, podkreślając różnorodne formy dyskryminacji i niekorzystnej sytuacji, z jaką borykają się młode dziewczęta z różnych środowisk. Tematy takie jak trauma, nadużycia i intensywna dynamika zmian są powszechne, podkreślając znaczenie ciągłej adaptacji do nowych środowisk w ich życiu. Badanie podkreśla skomplikowany charakter doświadczeń dziewcząt, obejmujący znaczące transformacje w środowiskach kulturowych i życiowych. Co więcej, zmiany perspektyw dziewcząt odzwierciedlają zmiany w różnych aspektach ich życia. Wrażliwość społeczna pojawiła się w kilku przypadkach: trudności w wyrażaniu siebie, w wyrażaniu swoich uczuć i byciu wysłuchanym, w poczuciu bezpieczeństwa, w potępieniu przemocy i nękania, w wykonywaniu estetycznie cenionej i legitymizowanej kobiecości.

Dyskursy dziewcząt pokazują, że dziewczęta są ogólnie świadome nierówności płci i dyskryminacji w całym społeczeństwie. W trakcie badań dziewczęta ze wszystkich krajów dzieliły się swoimi historiami, odczuciami i spostrzeżeniami na temat tego, jak płęć jest rozumiana, narzucana i realizowana w niezliczonych miejscach, od kontekstów i relacji publicznych po prywatne. Epizody dyskryminacji obejmują, powiązane ze sobą, dyskryminację ze względu na płęć, stygmatyzację związaną ze zdrowiem, ocenę opartą na ubóstwie oraz uprzedzenia w rodzinie, szkole i systemie opieki. Co ważne, badanie pokazuje, że doświadczenia dyskryminacji ze względu na płęć mają tendencję do ewoluowania wraz z dojrzewaniem dziewcząt, przy czym tylko niewielka liczba młodszych dziewcząt nie postrzega siebie jako narażonych na dyskryminację ze względu na płęć. W niektórych przypadkach dziewczęta wspominały o strachu przed zgłaszaniem przypadków nękania lub dyskryminacji osobom odpowiedzialnym lub konfrontacją z agresorami w miejscach publicznych, obawiając się, że nie uwierzą lub spotkają się z reakcją rówieśników. Dziewczęta opowiadały o poczuciu samotności, wstydu i strachu, podkreślając złożony i intersekcyjny charakter swoich doświadczeń.

Rodzina wyłania się jako złożone źródło zarówno wsparcia, jak i potencjalnych przeszkód, wpływając na doświadczenia dziewcząt związane z separacją i deprywacją. W środowisku edukacyjnym wzorce nieregularnego uczęszczania do szkoły, powolne postępy w nauce i częste zmiany szkoły odzwierciedlają zakłócenia w ich życiu, którym towarzyszą wyzwania w tworzeniu znaczących relacji rówieśniczych. Widoczna jest paradoksalna natura szkoły, która zarówno chroni, jak i promuje przemoc i wiktymizację. Edukacja jest powszechnie uznawana za klucz do przezwyciężenia doświadczanych słabości.

Mieszkańcy instytucji podkreślają pozytywne doświadczenia, takie jak wsparcie, wskazówki i nabywanie nowych umiejętności. Życie w instytucjach opiekuńczych wywołuje mieszane emocje, w których smutek współistnieje z uznaniem dla opieki, bezpieczeństwa i wsparcia zapewnianego w nowych instytucjonalnych kontekstach życia. Bycie pod opieką wychowawców i nauczycieli jest ogólnie uważane za pozytywny aspekt ich życia.

Ogólnie rzecz biorąc, badania rzucają światło na wieloaspektowe wyzwania i doświadczenia tych dziewcząt, podkreślając znaczenie zrozumienia ich różnorodnego pochodzenia i podróży dla skutecznego wsparcia i interwencji.

Zalecenia dotyczące przyszłych interwencji z udziałem dziewcząt

W oparciu o wyniki badań zaproponowano następujące zalecenia dotyczące interwencji i praktyk, które nauczyciele, osoby pracujące z młodzieżą i inni specjaliści w dziedzinie edukacji i opieki mogą wdrożyć, aby wspierać młode dziewczęta. Przyjmując te zalecenia, mogą tworzyć wspierające środowiska, w których dziewczęta czują się doceniane, wzmacniane i zdolne do rozwoju pomimo nierównowagi płci i specyficznych wyzwań interseksjonalnych, które mogą napotkać.

Edukacja wrażliwa na płeć - Włącz programy edukacyjne i uświadamiające wrażliwe na płeć, aby pomóc dziewczętom i chłopcom rozpoznać i zakwestionować nierówności płci i dyskryminację w społeczeństwie. Obejmuje to promowanie umiejętności krytycznego myślenia i umożliwienie dziewczętom obrony siebie i innych w obliczu dyskryminacji i nękania. Chłopcy muszą zostać włączeni do działań i praktyk edukacyjnych uwzględniających aspekt płci.

Rozwój zawodowy dla nauczycieli - oferowanie możliwości rozwoju zawodowego dla nauczycieli w celu lepszego zrozumienia wyzwań stojących przed dziewczętami i budowania ich zdolności do zapewniania skutecznego wsparcia i interwencji. Może to obejmować szkolenie w zakresie praktyk opartych na traumie, kompetencji kulturowych i wrażliwego na płeć podejścia do edukacji. Szkolenie dorosłych i nauczycieli w zakresie edukacji wrażliwej na płeć ma kluczowe znaczenie dla skutecznego włączenia edukacji wrażliwej na płeć i programów uświadamiających do szkół, ośrodków młodzieżowych i instytucji opiekuńczych. Nauczyciele muszą zrozumieć złożoność dynamiki płci oraz sposoby, w jakie nierówności płci i dyskryminacja przejawiają się w społeczeństwie. Mianowicie, społeczną konstrukcję płci oraz to, w jaki sposób normy i stereotypy dotyczące płci wpływają na doświadczenia, zachowania i możliwości jednostek. Obejmuje to uznanie krzyżowania się płci z innymi aspektami tożsamości, takimi jak rasa, pochodzenie etniczne, niepełnosprawność i status społeczno-ekonomiczny lub orientacja seksualna oraz tożsamość i ekspresja płciowa. Nauczyciele powinni nauczyć się strategii promowania równości płci w klasie, szkole i środowiskach

instytucjonalnych, a także wzmacniania pozycji dziewcząt i chłopców w rozpoznawaniu i zwalczaniu nierówności i dyskryminacji ze względu na płeć.

Polityki, praktyki i mechanizmy partycypacji - Opowiadanie się za politykami, praktykami i mechanizmami, które priorytetowo traktują słuchanie i angażowanie dziewcząt we wszystkie decyzje mające na nie wpływ, w szczególności w kształtowanie ich przyszłych przedsięwzięć życiowych, we wszystkich kontekstach życiowych i społecznych (ośrodki społecznościowe, szkoły, opieka domowa).

Radzenie sobie z uprzedzeniami i stereotypami - Nauczyciele powinni zostać przeszkoleni w zakresie rozpoznawania i radzenia sobie z własnymi uprzedzeniami i stereotypami związanymi z płcią. Wiąże się to z refleksją nad własnymi postawami i zachowaniami, kwestionowaniem norm dotyczących płci u siebie i innych oraz tworzeniem środowiska, w którym wszyscy uczniowie czują się doceniani i szanowani. Ogólnie rzecz biorąc, szkolenie nauczycieli w zakresie edukacji wrażliwej na płeć ma zasadnicze znaczenie dla tworzenia integracyjnych i wzmacniających środowisk edukacyjnych, w których wszyscy uczniowie, niezależnie od płci, mogą się rozwijać i w pełni wykorzystywać swój potencjał.

Tworzenie sieci na rzecz zmian - Tworzenie sieci ze stowarzyszeniami kobiecymi, feministycznymi, LGBTI+ i stowarzyszeniami na rzecz równości płci w celu promowania, zrozumienia i zajęcia się równością płci w kontekście opieki, szkoły i społeczności.

Usługi wsparcia oparte na traumie - Zapewnienie usług wsparcia opartych na traumie dla dziewcząt, które doświadczyły przemocy, traumy lub niestabilności rodziny. Obejmuje to dostęp do poradnictwa, terapii i innych zasobów zdrowia psychicznego, aby pomóc im poradzić sobie z ich doświadczeniami.

Bezpieczne przestrzenie i mechanizmy zgłaszania - Tworzenie bezpiecznych przestrzeni w szkołach i społecznościach, w których dziewczęta czują się komfortowo zgłaszając przypadki nękania lub dyskryminacji. Wdrożenie jasnych mechanizmów i protokołów zgłaszania zapewnia dziewczętom poczucie wsparcia i wiary, gdy zgłaszają swoje doświadczenia. Wiąże się to z wdrożeniem jasnych zasad i procedur rozpatrywania skarg, wspierania ofiar i pociągania sprawców do odpowiedzialności, promując w ten sposób kulturę bezpieczeństwa i równości. Podejmując proaktywne środki w celu uregulowania relacji oraz promowania bezpieczeństwa i równości, dorośli i nauczyciele mogą pomóc w tworzeniu środowisk, w których wszystkie osoby mogą się rozwijać i osiągnąć swój pełny potencjał.

Wsparcie i stabilność edukacyjna - Wdrożenie strategii wspierających sukces edukacyjny i stabilność dla dziewcząt doświadczających zakłóceń w nauce z powodu nieregularnego uczęszczania do szkoły, powolnych postępów w nauce lub częstych zmian szkoły. Może to obejmować zapewnienie dodatkowego wsparcia akademickiego, programów mentorskich i promowanie polityk, które zaspokajają potrzeby mobilnych uczniów. Ponadto, współpraca z

podmiotami szkolnymi i społecznymi w celu budowania świadomości na temat szczególnych potrzeb dziewcząt, a zwłaszcza wrażliwych, rasistowskich i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Budowanie i regulowanie relacji rówieśniczych - Ułatwianie dziewczętom nawiązywania znaczących relacji rówieśniczych i kontaktów społecznych, zarówno w szkole, jak i poza nią. Może to pomóc w zwalczaniu poczucia samotności i izolacji oraz promować poczucie przynależności i wsparcia. Ważne jest, aby dorośli i nauczyciele rozpoznawali i regulowali relacje, które są podatne na nadużycia i dyskryminację, szczególnie w kontekstach, w których młode dziewczęta mogą być podatne na zagrożenia. Ustanawiając jasne granice, egzekwując zasady i udzielając wskazówek, dorośli i nauczyciele mogą pomóc w tworzeniu bezpieczniejszych środowisk, w których dziewczęta czują się chronione i wspierane. Regulowanie relacji obejmuje promowanie zdrowej dynamiki opartej na wzajemnym szacunku, zgodzie i równości. Obejmuje to radzenie sobie z nierównowagą sił, zapobieganie zastraszaniu i nękanii oraz promowanie integracyjnej i wspierającej kultury, w której wszystkie osoby czują się cenione i szanowane. Nauczyciele odgrywają kluczową rolę w modelowaniu pozytywnych zachowań, zapewnianiu edukacji na temat zdrowych relacji i interweniowaniu w razie potrzeby w przypadkach nadużyć lub dyskryminacji.

Wsparcie kompetentne kulturowo - Zapewnienie kompetentnego kulturowo wsparcia i usług dla dziewcząt o różnej orientacji seksualnej, tożsamości płciowej, ekspresji płciowej i cechach płciowych, zdolnościach fizycznych i psychicznych, pochodzeniu etnicznym i migracyjnym. Obejmuje to rozpoznanie i zajęcie się wyjątkowymi wyzwaniem i barierami, z którymi mogą się one spotkać, takimi jak stygmatyzacja, dyskryminacja lub bariery językowe.

Budowanie poczucia własnej wartości - oferowanie programów i inicjatyw mających na celu budowanie poczucia własnej wartości i wzmocnienie pozycji dziewcząt. Mobilizowanie do dzielenia się doświadczeniami innych dziewcząt, które przeszły przez instytucje lub osoby publiczne, które stanęły w obliczu różnych sytuacji zagrożenia. Może to obejmować programy rozwoju przywództwa, zajęcia z samoobrony i możliwości dla dziewcząt, aby poznać wzorce do naśladowania oraz odkryć swoje zainteresowania i mocne strony.

Rzecznictwo polityczne i zmiany systemowe - rzecznictwo na rzecz zmian politycznych i reform systemowych w celu wyeliminowania pierwotnych przyczyn dyskryminacji i nierówności, z którymi borykają się dziewczęta w ich różnorodności. Obejmuje to promowanie polityki uwzględniającej płeć w edukacji, usługach społecznych i innych sektorach, a także usuwanie barier strukturalnych, które utrwalają nierówności.

Doradztwo i edukacja w zakresie korzystania z mediów społecznościowych - ocena nawyków, ułatwianie dyskusji na temat uczestnictwa w Internecie i oferowanie strategii

użytkowania. Rozszerzanie rozmów na temat aplikacji mediów społecznościowych i tworzenie bezpiecznych przestrzeni do dyskusji na temat wpływów i skutków dla dziewcząt.

Angażuj chłopców i pracuj w grupach mieszanych - angażowanie chłopców w pracę i szkolenia dotyczące płci i polityki jest niezbędne. Konieczne jest angażowanie chłopców w pracę i szkolenia dotyczące płci i polityki, a także wdrażanie ukierunkowanych na mężczyzn wysiłków na rzecz transformacji płci. Wrażliwe na płeć programy edukacyjne i uświadamiające mogą potencjalnie poprawić postawy i zachowania mężczyzn i chłopców w zakresie równości płci. Interwencje te obejmują takie obszary, jak zdrowie seksualne i reprodukcyjne, rodzicielstwo, opieka oraz zwalczanie przemocy ze strony partnera i przemocy seksualnej. Korzystanie z tych procesów i ram, aby nie tylko wzmocnić praktykę pracy na rzecz równości płci z mężczyznami i chłopcami, ale także wzmocnić relacje i naukę z bieżącą pracą na rzecz praw kobiet, jest kluczową szansą.

Zaangażowanie interesariuszy i liderów: Zaangażowanie interesariuszy i wpływowych liderów w edukację wrażliwą na płeć oraz szkolenia i dyskusje uświadamiające. Aktywny udział kluczowych podmiotów w tym procesie będzie miał zasadnicze znaczenie dla opracowania kompleksowego podejścia do kwestii płci w organizacjach, społecznościach i polityce publicznej.

Załącznik A. Zbiór historii z życia wziętych

Historia życia 6. Lu - Być "wielkim" i nie zależeć od nikogo

Lu ma 12 lat i obecnie się uczy. Uważa się za "szczęśliwą", "pomocną" i "miłą" dziewczynę. W szkole mówi, że jest "ważną i pilną" uczennicą, a jej ulubionym przedmiotem jest język angielski. Urodziła się w południowo-zachodniej Europie, ale jej matka pochodzi z Afryki Zachodniej. Nie jest pewna, czy jej matka kiedykolwiek pracowała, ale wie, że jej ojciec pracuje jako mechanik w innym afrykańskim kraju.

W 2022 r. Lu została odebrana rodzinie i umieszczona w ośrodku opiekuńczym wraz z czterema z siedmiu braci: "Czasami nie chodziliśmy do szkoły, a nasza matka nas do tego nie zmuszała, więc wydawało mi się, że ja i moje rodzeństwo nie radzimy sobie w szkole. W czwartej klasie oblałam dwa razy, ponieważ opuściłam zbyt wiele zajęć". Mieszkała z matką i ojcem. Pamięta, że jej dom znajdował się w "bloku", "małym domu" z "3 sypialniami, dwiema łazienkami, salonem i kuchnią", a sąsiedzi byli "bardzo mili". Było to "małe miejsce, ale z wieloma ludźmi", niektórzy urodzeni w kraju, inni urodzeni za granicą, jak w jej rodzinie.

Lu opisuje ośrodek opieki, w którym obecnie mieszka, jako "bardzo duży" i "przyjazny dom". Gdyby miała opisać, co czuła w momencie przeprowadzki do ośrodka, powiedziałaaby, że smutek, ale jednocześnie szczęście: "smutek, bo jestem z dala od rodziców i szczęście, bo poznałam nowych przyjaciół". Mieszkając w ośrodku, Lu poznała przyjaciół, chodzi do szkoły i na zajęcia z gimnastyki artystycznej. Obecność rodzeństwa daje jej "siłę". Utrzymuje kontakt z rodzicami, a jej matka odwiedza ją i jej braci w weekendy. Ze względu na jego pobyt za granicą, jej ojciec nie jest w stanie ich odwiedzić.

Lu przyznaje, że bardzo lubi siebie i nie ma problemu ze swoim ciałem. Nie sądzi, że jej życie wyglądałoby inaczej, gdyby była chłopcem - uważa, że "byłoby takie samo". Mówi również, że nigdy nie czuła się dyskryminowana lub niezdolna do zrobienia czegoś tylko dlatego, że była dziewczyną. W domu jej rodzice zawsze dzielili się zadaniami związanymi z opieką nad dziećmi, a między jej rodzeństwem zawsze dzielono obowiązki domowe. Mówi młodym dziewczętom, aby "starły się bardziej lubić siebie", "były bardziej pewne siebie" i "wierzyły w swoje marzenia". Aby to zrobić, mogą spojrzeć na siebie "w lustrze i powiedzieć rzeczy, które w sobie lubią". W przyszłości Lu chce być "dużą", "nie zależeć od nikogo" i "może zostać weterynarzem". Wierzy, że marzenia mogą się spełnić i że aby je spełnić "trzeba być w szkole".

Źródło: Lu (12), Projekt SPACE4US

Historia życia 7. Ali - Ludzie wykształceni są bardziej szanowani

Ali, 13 lat, jest uczennicą szkoły średniej. Urodziła się w dużym mieście w kraju Europy Środkowej, gdzie mieszkała z rodzicami przez 2 lata. Nadal odwiedza tam swoich dziadków. Ali nie lubi jednak dużych miast, czuje się tam "jak zwierzę w klatce", jak sama mówi. Obecnie mieszka w domu rodzinnym w mniejszym mieście w innej części kraju. Jest to "starzejące się miasto, z którego wyjeżdżają młodzi ludzie". Ali mówi również, że "nie ma tu atrakcji dla młodych, ani wystarczających perspektyw dla studentów". Jej rodzice mają wyższe wykształcenie i oboje pracują. Ali jest jedynaczką. Ma psa i kota. Jest miłośniczką zwierząt. Chciałaby mieszkać na wsi. Miasta ją przygnębiają. Ma grupę przyjaciół ze szkoły podstawowej, z którymi utrzymywała bliskie relacje przez ostatnie 2 lata szkoły. Obecnie nadal utrzymuje z nimi kontakt, ale stara się na nowo zdefiniować słowo "przyjaciel". Akceptacja rówieśników zawsze była dla Ali bardzo ważna. Jest to również coś, z czym zawsze miała największy problem. Mówi, że od przedszkola często była prześladowana przez rówieśników. Jej najtrudniejsze doświadczenie miało miejsce na letnim obozie, kiedy miała 8 lat. Ali mówi, że to wydarzenie całkowicie zmieniło jej charakter. Stała się bardziej nieufna i agresywna.

Doświadczenia Ali w jej pierwszej szkole również nie były dobre. Tam również czuła się prześladowana. Niektórzy uczniowie z innych klas śledzili ją na przerwach i wyzywali. Po interwencji rodziców u nauczyciela sytuacja uległa poprawie. W klasie nie miała satysfakcjonujących kontaktów z rówieśnikami. Była jednak jedna osoba, z którą udało jej się zbudować coś na kształt przyjaźni, co było dla Ali bardzo ważne. W wieku 11 lat rodzice przenieśli ją do innej szkoły podstawowej w tym samym mieście, głównie na prośbę Ali. W nowej szkole sytuacja wyglądała jednak początkowo podobnie. Ali miała jedną bliską przyjaciółkę, ale jak teraz twierdzi, był to toksyczny związek. Ali twierdzi, że cała klasa była do siebie wrogo nastawiona. Ponownie trudno jej było się dopasować. Po roku zmiany szkoły rozpoczęła się pandemia Covid. Szkoła przeszła na nauczanie online. Ali lubiła ten okres, kiedy mogła zostać w domu. Gdy wszystko wróciło do normy, do jej klasy dołączył nowy uczeń, z którym Ali zaprzyjaźniła się i z którym znalazła zrozumienie. Przerwa w kontaktach spowodowana blokadą miała dobry wpływ na relacje w klasie. Ali mówi, że "wszyscy docenili możliwość interakcji, a przerwa uspokoiła negatywne emocje". Atmosfera w klasie poprawiła się, a Ali poznała więcej przyjaciół. Po raz pierwszy w życiu poczuła, że jest częścią grupy i że jest akceptowana. Jednocześnie zamknięcie przyniosło również negatywne zmiany. Zaczęła zauważać u siebie zwiększoną hipochondrię i lęk społeczny. Bal maturalny w szkole podstawowej był dla niej trudnym doświadczeniem. Czuła się przytłoczona "chaosem i hałasem". Szkoła nie jest dla niej bezpiecznym miejscem. Nigdy jednak nie opuszcza zajęć szkolnych, a jej frekwencja wynosi prawie 100%. Uważa, że chodzenie do szkoły jest jej obowiązkiem i jest bardzo obowiązkowa. Jest bardzo dobrą uczennicą. Od września 2023 r. Ali uczęszcza do nowej szkoły średniej i znów czuje się samotna. Podejrzewa, że jej trudności w znalezieniu przyjaciół wynikają z jej cech charakteru. Ali określa siebie jako osobę o złożonym charakterze. Sama mówi, że "gniew i zemsta to 1/5 jej charakteru". Zawsze chce pokazać, że nie może być "popychana".

Ceni sobie prawdę i prawdomówność. Uważa się za osobę ambitną, inteligentną, z dobrą pamięcią, a także zdeterminowaną. Jest wytrwała w dążeniu do celu, ale jeśli coś się nie udaje, potrafi odpuścić. Magia i fantastyka są ważną częścią jej życia. Pracuje nad książką o tematyce fantasy. Ali ma bogatą wyobraźnię. Ma również natłok myśli i obrazów, dlatego zdecydowała się napisać książkę. Ważne jest dla niej, aby się kształcić. Rodzice ją w tym wspierają. Chce ukończyć studia weterynaryjne, mieć satysfakcjonującą pracę i dobrze zarabiać. Rodzice namawiają ją na medycynę, ale ona uważa, że praca z ludźmi będzie zbyt trudna. Woli leczyć zwierzęta i ograniczać kontakt z ludźmi. Po studiach chciałaby zrobić doktorat - specjalizując się w chirurgii. Ali ma bardzo konkretne plany na przyszłość. Zalecenia Ali dotyczące wzmocnienia pozycji dziewcząt i kobiet dotyczą edukacji. Ali uważa, że wykształceni ludzie "są bardziej szanowani". Według niej ważne jest również określenie celu życiowego. Każdy powinien wyznaczyć sobie cel i dążyć do niego.

Źródło: Ali (13), Projekt SPACE4US

Historia życia nr 8. Flo - Poczucie mniejszej odmienności od innych

Flo ma 14 lat, a jej rodzina pochodzi z kraju Afryki Zachodniej. Urodziła się w kraju europejskim.

Mieszka z rodzicami, młodszym bratem i młodszą siostrą. Rodzina ma "pewne problemy ekonomiczne" i od kilku lat znajduje się w systemie opieki. Dobrze dogaduje się z pracownikiem socjalnym - "pomaga mi i mojej rodzinie".

Rozpoczęła naukę w liceum; i naprawdę jej się to podoba - "Wybrałam modę, ponieważ kiedy dorosnę, chciałabym zostać stylistką i dużo podróżować". W porównaniu do zeszłego roku czuje się "mniej inna niż inni, a może bardziej akceptuję swoje różnice". Nosi ortezę, aby wyprostować plecy, co często uniemożliwia jej robienie tych samych rzeczy, które robią przyjaciele lub koledzy z klasy. W poprzednich latach był to dla niej problem - "często się ze mnie wyśmiewano, teraz bardziej to akceptuję".

Opisuje siebie jako "miłą i hojną dziewczynę". Nie przepada za szkołą, ale lubi do niej chodzić ze względu na przyjaciół. Nigdy nie była w związku.

Chciałaby rozpocząć pracę, choć wie, że "musi się jeszcze wiele nauczyć". Jeśli chodzi o przyszłość, deklaruje: "kiedy dorosnę, chciałabym mieć rodzinę, męża i dzieci. Chciałabym mieć szczęśliwe małżeństwo i mężczyznę, który mnie szanuje".

Źródło: Flo (14), Projekt SPACE4US

Historia życia 9. AT - Mieć własny dom, pieniądze i spełniać swoje zachcianki.

AT, 15 lat, mieszka w ośrodku wychowawczym dla młodzieży w konflikcie z prawem. Urodzona w kraju europejskim, pochodzi z rodziny z regionu Maghrebu. Jej rodzina i ona sama nie dogadują się zbyt dobrze, chociaż bardzo dobrze dogaduje się ze swoimi siostrami. Pochodząc ze społeczności Maghrebi, napotkała ograniczenia w wyborze odzieży w swoim gospodarstwie domowym. Zasoby były ograniczone, a w domu było niewiele pieniędzy. Podkreśla: "Teraz mogę ubierać się tak, jak chcę, odkąd mieszkam w centrum". Spędziła lata od 4 do 12 mieszkając w takich ośrodkach, stwierdzając:

"Nauczyłam się szacunku, ale kiedy wyjechałam w wieku 12 lat, znowu go straciłam. Musiałam wrócić z powodu zażywania narkotyków, bójek itp.". Pomimo tych wyzwania postrzega siebie jako "empatyczną, życzliwą, a przede wszystkim szczerą i lojalną osobę". Była krytykowana ze względu na sposób, w jaki chodzi i ubiera się. Odczuwa to jako dyskryminację.

Jako dziecko "planowała przyszłość z czarującym księciem. Chciałam pracować jako stewardesa linii lotniczych i zawsze chciałam być szefem czegoś". Teraz jej plany na przyszłość to "być przykładem jako osoba, chcę pracować w wydawnictwie książkowym, mieć własny dom, pieniądze i samodzielnie kupować swoje zachcianki. Chcę mieć dzieci i męża".

Jeśli chodzi o to, jak wzmocnić pozycję dziewcząt, AT zaleca, aby "spotykały się z ludźmi, którzy je cenią, szanują i są szczyrzy".

Źródło: AT (15), Projekt SPACE4US

Historia życia 10. Peti - Jak równoległe linie, nigdy tak naprawdę się nie spotykające

Peti, obecnie 16-latką, od sześciu miesięcy mieszka w ośrodku opieki w małym mieście w kraju na skrzyżowaniu Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej - "To miejsce jest dla mnie nowym początkiem", mówi, zastanawiając się nad swoją podróżą w kierunku pozytywnych zmian. Pochodząca z innego miasta, wczesne lata Peti były trudne, naznaczone napiętymi relacjami z rodzicami. "Byliśmy jak równoległe linie, nigdy tak naprawdę się nie spotkaliśmy", opisuje dynamikę swojej rodziny w tamtych czasach. Miasto, w którym się urodziła, tętniło życiem, ale było dla niej przytłaczające. Teraz, w tym małym mieście, odnajduje spokój w jego spokojnych i zielonych przestrzeniach. "Ma cichą siłę, którą podziwiam" - zauważa Peti.

W ośrodku opieki warunki życia Peti są uporządkowane i wspierające, co stanowi wyraźny kontrast z jej wcześniej burzliwym życiem. "Panuje tu dyscyplina, ale tego właśnie potrzebowałam" - przyznaje. Jej doświadczenie w systemie opieki było transformujące. "Na początku byłam sceptyczna, ale naprawdę im zależy" - zauważa Peti, doceniając wsparcie i wskazówki, które otrzymała. Dzięki swojej podróży Peti stała się bardziej refleksyjną i empatyczną osobą. "Nauczyłam się na własnej skórze, jak ważna jest cierpliwość i życzliwość" - mówi, wskazując na swój osobisty rozwój. Peti marzy o zostaniu weterynarzem, kierując się miłością do zwierząt. "Zwierzęta były moimi nauczycielami; chcę poświęcić im swoje życie", wyraża swoje aspiracje.

Jako dziewczynka, Peti czuje, że jej wyzwania były często pomijane. "Oczekuje się, że dziewczęta będą zachowywać się w określony sposób, ale my mamy własne zmagania", wskazuje na uprzedzenia związane z płcią, które zaobserwowała. Peti przyznaje, że spotkała się z dyskryminacją ze względu na swoje zachowanie i pochodzenie. "Ludzie często osądzają, nie znając całej historii", zastanawia się nad piętnem, którego doświadczyła. Aby wzmocnić pozycję dziewcząt, Peti sugeruje więcej zrozumienia i systemów wsparcia. "Dziewczęta muszą być wysłuchane i wspierane, a nie tylko dyscyplinowane" - radzi. Patrząc w przyszłość, Peti koncentruje się na swojej edukacji i karierze weterynarza. "Przede mną długa droga, ale jestem na nią gotowa" - mówi z nowo odkrytą pewnością siebie.

Źródło: Peti (16), Projekt SPACE4US

Historia życia nr 11. Yum - Bardziej realistyczny cel

Yum, 17 lat, przebywa w ośrodku dla nieletnich z problemami behawioralnymi z powodu kradzieży, zażywania narkotyków i handlu nimi, a także nieuczęszczania do szkoły. Urodziła się w innym kraju w północno-zachodniej Europie, ojczyźnie jej ojca. Jej matka pochodziła z kraju Europy Środkowej. Miała "bardzo złą sytuację rodzinną, kłócąc się z matką i bratem oraz z ojcem, który był alkoholikiem i nieobecny ojcem". Jej matka dorastała w mniejszościowej grupie kulturowej - "jedzenie jest zupełnie inne i są bardzo religijni. Nie rozumieją gejów, lesbijek ani noszenia krótkich ubrań". Teraz jej matka akceptuje ją taką, jaka jest, "choć trudno jej było mnie zrozumieć (...). Bardzo za sobą tęskniłyśmy, przeprowadzka z dala od niej sprawiła, że zaczęłam doceniać i ją, i siebie". Nigdy niczego jej nie brakowało, "ale nic nie zostało, moja matka poświęciła się, aby dać rzeczy mnie i mojemu bratu, bardzo ją podziwiam".

To pierwszy ośrodek, w którym mieszkała. Jej doświadczenia na początku były bardzo złe, ponieważ jest "bardzo zbuntowana i uparta, trudno było jej dostosować się do zasad. Jestem przytłoczona poczuciem zamknięcia z dala od mojej rodziny, więc jestem tylko częściowo wdzięczna za pomoc". Mówi jednak, że "dzięki ośrodkowi udało mi się zmienić mój sposób postrzegania rzeczy". Opisuje siebie jako "bardzo lojalną, bardzo nieproblematiczną, ale stawiam sobie wiele granic, ale staram się być spokojna". W dzieciństwie aspirowała do zostania prawnikiem po rozmowie z prawnikiem swojego ojca, gdy ten przebywał w więzieniu. "Chciałam być taka jak ona. Teraz chcę być fryzjerką, ponieważ wydaje mi się to bardziej realistycznym celem".

Yum przyznaje, że mężczyźni "próbowali mnie kilkakrotnie molestować, byłam ścigana na ulicy, żartowano ze mnie, że jestem kobietą". Nie czuje się jednak dyskryminowana ani pokrzywdzona: "Nie czuję się tak teraz, ale czułam się tak w przeszłości". Ma plany na przyszłość: "Skończę 18 lat i pojedę z mamą nadrobić stracony czas, albo do ojczyzny, albo tutaj. Później usamodzielnię się i założę własną firmę, będę spędzać czas z bratem i przyjaciółmi oraz zrobię prawo jazdy".

Źródło: Yum (17), Projekt SPACE4US

Historia życia 12. Dei - Robię wszystko, co w mojej mocy, aby zakończyć ten rozdział mojego życia.

Dei, obecnie 18-letnia, obecnie przebywa w systemie opieki, mieszkając z pracownikami socjalnymi, "starając się jak najlepiej ukończyć szkołę średnią, nie jest to dla mnie łatwe, ponieważ nie mam tak dużej motywacji do nauki, ale robię wszystko, co w mojej mocy, aby zakończyć ten rozdział mojego życia".

Urodziła się w kraju bałtyckim w Europie. Z powodu problemów rodzinnych trafiła do systemu opieki. Wyjaśnia, że "mam młodszą siostrę, z którą mieszkam i oboje rodziców. Jednak nie mieszkam z nimi ani nie utrzymuję kontaktu". Lubi mieszkać w mieście, w którym obecnie przebywa - "Lubię tu mieszkać i na razie nie wyobrażam sobie innego lepszego miejsca, w którym mogłabym mieszkać, tutaj są wszyscy moi przyjaciele, siostra". Mieszka w mieszkaniu socjalnym, kończąc ostatni rok szkoły. Chociaż obecnie nie jest zatrudniona, planuje szukać pracy i "zarabiać własne pieniądze" po ukończeniu edukacji. Lubi pracowników, którzy się nią opiekują, uważając ich za "bardzo miłych i pomocnych".

Dei postrzega siebie jako "osobę uczciwą, ale czasami zbyt impulsywną". Pracuje "nad tym". Ceni swoich przyjaciół i "ludzi, którzy są dla mnie mili i dobrzy". Była krytykowana za swój wygląd, ale "nie zwraca uwagi na tego typu komentarze, ponieważ ci ludzie po prostu próbują mnie zranić". W przyszłości chciałaby mieć pracę, zarabiać własne pieniądze. Nie planuje dalszych studiów. Ponadto "oczywiście w przyszłości chciałabym mieć rodzinę i dzieci". Nie ma "bardzo długoterminowego planu", po prostu kończy szkołę, a następnie znajduje pracę: "potem będę mogła zaplanować kolejne kroki".

Poza tym chciałaby nadal angażować się w działania zorientowane na dziewczęta. Jeśli chodzi o to, jak wzmocnić pozycję dziewcząt, Dei uważa, że "każda dziewczyna nie powinna bać się pokazywać swoich talentów, pasji i wyrażać swojej opinii, a takie projekty bardzo pomagają uwierzyć w siebie, poczuć większą wartość".

Źródło: Dei (18), Projekt SPACE4US

Historia życia nr 13. Pli - Przykłady z życia wzięte zawsze przypominają mi, że wszystko jest możliwe.

Pli ma już 18 lat i obecnie mieszka w mieszkaniu socjalnym. Urodziła się w kraju w regionie bałtyckim Europy. Od piątego roku życia była objęta systemem opieki w wyniku zaniedbań ze strony rodziny. Jeśli chodzi o system opieki, podkreśla: "Czuję, że to moja rodzina, trudno będzie ją rozdzielić".

Opisuje siebie jako "osobę godną zaufania", która wie "jak dochować tajemnicy" i jest uparta. Jej wadą jest to, że nie dorastała w normalnej rodzinie - "jakiś czas temu czułam się z tego powodu dyskryminowana". Była prześladowana w poprzedniej szkole z powodu przebywania w systemie opieki. Jednak później została przeniesiona do innej szkoły, gdzie czuła się bezpiecznie i nawiązała przyjaźnie. Jej krąg przyjaciół jest dość mały, ale dla niej "to wystarczy".

O tym, jak wzmocnić pozycję dziewcząt, Pli mówi: "Osobiście dla mnie najlepszym wzmocnieniem jest wysłuchanie innych historii sukcesu, zobaczenie, ile osiągnęły inne kobiety z podobnych środowisk, jak wyglądała ich podróż i tak dalej.

Przykłady z życia wzięte zawsze przypominają mi, że wszystko w życiu jest możliwe".

Pli jest pasjonatką mediów społecznościowych. Po ukończeniu studiów jej aspiracją jest podjęcie studiów w dziedzinie marketingu. Niestety, brakuje jej środków finansowych na ten projekt. Ma nadzieję, że uda jej się zapewnić sobie miejsce dzięki finansowaniu państwowemu. Z tego powodu w tym roku poświęca szkole dużo uwagi i czasu, ponieważ chce "mieć jak najlepsze wyniki na egzaminach".

Źródło: Pli (18), Projekt SPACE4US

Historia życia nr 14. UC - Szkoła mnie uratowała

UC, podobnie jak jej rodzice, urodziła się w południowo-zachodniej Europie i ma 20 lat. Przypomina sobie, że niektórzy dalecy członkowie rodziny pochodzą z mniejszościowej grupy kulturowej.

Od 6 lat mieszka w ośrodku opieki. UC doświadczyła przemocy fizycznej ze strony matki, gdy jej rodzice byli razem. Po ich rozstaniu UC zdecydowała się zamieszkać z ojcem, a jej siostra została z matką. Po pewnym czasie ojciec związał się z inną kobietą, a jej życie stało się "piekłem" - nie karmili jej odpowiednio, karali ją i bili. Jej oceny zaczęły wtedy spadać. Wtedy zamieszkała z matką, ale doszło do wielu epizodów przemocy, co doprowadziło do opieki domowej.

UC uważa, że pozytywnym aspektem pobytu w ośrodku było to, że "zmuszono" ją do bycia sobą: "I robią to do dziś". Jeśli chodzi o negatywne strony, wyjaśnia, że "dokładnie poczuła, jak to jest być porzuconym przez całą rodzinę. Rodzina czuła, że opiekują się mną inni ludzie, więc w zasadzie nie dbali o mnie i porzucili mnie. Poczulałam więc porzucenie z bliska".

Podkreśla: "Szkoła mnie uratowała. Ponieważ w szkole widzieli to, czego nikt inny nie widział. Myślę, że nie chodzi o to, że wszyscy widzieli, że cierpię, ale nikt nie miał możliwości ani odwagi, by zrobić krok naprzód. Więc szkoła zrobiła ten krok i umieściła mnie w domu opieki, gdzie jestem do dziś. „Byłam tam zastraszana, ale poradziłam sobie z tym. I jestem tam do dziś”.

Jeśli chodzi o przyszłość, UC widzi linię prostą, a nie rosnącą lub malejącą. "Myślę, że prosta jest zdrowa. Nie jest ani w górę, ani w dół. Myślę, że prosta jest w idealnej równowadze. Myślę, że teraz, na przykład, ponownie połączyłam się z dziećmi, ponownie połączyłam się ze starszymi, więc myślę, że to idealna równowaga".

UC uważa, że jej historia potoczyłaby się inaczej, gdyby była chłopcem - "Prawdopodobnie nie doświadczyłabym przemocy domowej, prawdopodobnie gdybym była chłopcem, zwróciłabym się przeciwko ojcu lub broniłabym się. Albo ojciec nie miałby odwagi uderzyć syna płci męskiej. Po drugie, ponieważ jedną z największych traum był proces między zamieszkaniem z ojcem i matką. Coś się stało i myślę, że gdybym był chłopcem... Nikt nie wie, prawda? W naszych czasach nie miałby takiego problemu". Uważa również, że w jej historii nie ma nic dobrego w byciu dziewczyną.

Źródło: UC (20), Projekt SPACE4US

Historia życia 15. Ad - Chcę pomóc w budowaniu systemu opieki zdrowotnej w moim kraju

Ad, 26 lat, urodziła się w kraju w Rogu Afryki, a obecnie mieszka w ośrodku recepcyjnym dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową w kraju europejskim. Uważa, że "obóz jest dobry i bezpieczny. Nie boję się już i nie myślę o ucieczce przez cały czas - czuję się trochę jak w domu. Ten kraj mnie przyjął, mam dostęp do lekarza, schronienia i jedzenia". Ma jedną siostrę i pięciu braci, wszyscy młodszy, wszyscy mieszkają w ojczyźnie. Trzy lata temu po raz pierwszy wyjechała z kraju. Wyjechała za granicę na leczenie. Po 2,5 roku leczenia wróciła do domu - "Konflikt rozpoczął się, gdy zaczęłam pracę daleko od domu. Pewnego dnia po pracy podeszli do mnie terroryści i powiedzieli, żebym pracowała dla nich jako lekarz. Poczulałam się zagrożona. Powiedziałam im, że mam już pracę i że nie mogę dla nich pracować, ponieważ nie wierzę w to, w co oni wierzą. Gdy podeszli do mnie po raz trzeci, powiedzieli, że nie mam wyboru i że albo będę dla nich pracować, albo mnie zabiją. Powiedziałam rodzicom, co się dzieje, mój ojciec miał przyjaciela, który mieszkał w bezpieczniejszej okolicy i mieszkaliśmy z nim przez jakiś czas. Rodzice powiedzieli mi, że muszę wyjechać, moje życie jest w niebezpieczeństwie. Nie mogłem nikomu powiedzieć, nie wiadomo, kto dla nich pracuje; są wszędzie, nie można nikomu ufać. Kiedy mieszkaliśmy z przyjacielem mojego ojca, terroryści poszli do domu moich rodziców, mój ojciec ich zobaczył i dostał ataku serca. (...) Nie przeżył, zmarł. Potem wróciłem do kraju leczenia, ponieważ był to najszybszy sposób na wydostanie się z kraju, ponieważ miałem już pozwolenie na pobyt. Stamtąd niektórzy przyjaciele powiedzieli mi o tym europejskim kraju, o którym nic nie wiedziałem".

Uważa się za "silną dziewczynę, dobrze wykształconą. Mieszkałam w miejscu, które nie jest bezpieczne, byłam świadkiem zabójstw i bomb. Przez ostatnie dziesięć lat cierpiałam z powodu mojego stanu zdrowia. Opuściłam swój kraj, ale mam nadzieję, że zostanę lekarzem i wrócę do swojego kraju". Powrót do domu i pomoc swoim ludziom to jej marzenie. Jest pełna nadziei: "Jeśli masz ludzi, którzy cię kochają lub miłość od Boga - wtedy masz motywację i możesz osiągnąć wszystko". W ojczyźnie Ad praktykuje się okaleczanie żeńskich narządów płciowych (FMG) - spotkała się z tym, gdy miała sześć lat. "Nie możesz sama wychodzić na zewnątrz. Istnieje strach przed mężczyznami. Mam szczęście, bo moi rodzice są wykształceni. Ale zazwyczaj kobiety są dyskryminowane. Na przykład, jeśli jest sześciopersonowa rodzina, trzech chłopców i trzy dziewczynki, rodzice będą zachęcać chłopców do nauki i edukacji, ale nie pozwolą na to dziewczynkom. Ponieważ uważają, że i tak wyjdą za mąż, więc nie ma w tym żadnego celu. Tutaj jest inaczej, nie ma wad - poza krajem jest inaczej. Tutaj jest lepiej, nie spotkałam się jeszcze z żadną niedogodnością, w obozie nie ma dyskryminacji. Jeśli już, to bardziej pomagają dziewczynom - to zaleta". W przyszłości chce zostać lekarzem psychologiem i skupić się na kobietach, biednych kobietach, bezdomnych dzieciach - "w domu jest ich wiele. Chcę pomóc mojej rodzinie. Chcę pomóc zbudować system opieki zdrowotnej w moim kraju. I pomagać ludziom, którzy mają takie same problemy zdrowotne jak ja". Reklama oferuje wskazówki dla innych dziewcząt, stwierdzając: "Wzmocnij dziewczęta: buduj siebie i doceniaj siebie. Upewnij się, że coś studiujesz, nawet jako mama musisz pomóc swojemu dziecku, to sprawi, że będziesz bardziej pewna siebie. Nie akceptuj braku szacunku. Nie daj się pokonać emocjom - myśl logicznie. Zaufanie - nigdy nie przestawaj walczyć - twoja szansa nadejdzie".

Źródło: Ad (26), Projekt SPACE4US